

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

ĐỖ THU TRANG

**XÂY DỰNG MỘT SỐ HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC VẬT LÝ 10
Ở TRƯỜNG THPT GẮN VỚI THỰC TẾ SẢN XUẤT
KINH DOANH TẠI TỈNH THÁI NGUYÊN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

THÁI NGUYÊN - 2019

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

ĐỒ THU TRANG

**XÂY DỰNG MỘT SỐ HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC VẬT LÝ 10
Ở TRƯỜNG THPT GẮN VỚI THỰC TẾ SẢN XUẤT
KINH DOANH TẠI TỈNH THÁI NGUYÊN**

Ngành: Lý luận và phương pháp dạy học Vật lí

Mã số: 8 14 01 11

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Cán bộ hướng dẫn khoa học : TS. NGUYỄN THỊ THU HÀ

THÁI NGUYÊN - 2019

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan: Đề tài: "**Xây dựng một số hoạt động dạy học môn Vật lí 10 ở trường THPT gắn với thực tế sản xuất kinh doanh tại tỉnh Thái Nguyên**" là do bản thân tôi thực hiện. Các số liệu, kết quả trong đề tài là trung thực. Nếu sai sự thật tôi xin chịu trách nhiệm.

Thái Nguyên, tháng 9 năm 2019

Tác giả

Đỗ Thu Trang

LỜI CẢM ƠN

Lời đầu tiên tôi xin được bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến TS. Nguyễn Thị Thu Hà, người đã tận tình giúp đỡ và hướng dẫn tôi trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu luận văn này.

Tôi xin chân thành cảm ơn các thầy giáo, cô giáo của Bộ môn Giáo dục Vật lý, Khoa Vật lý; Phòng Sau đại học, Ban Giám hiệu Trường đại học Sư Phạm - Đại học Thái Nguyên đã tạo mọi điều kiện thuận lợi trong quá trình học tập cũng như nghiên cứu để tôi có thể hoàn thành luận văn.

Tôi xin gửi lời cảm ơn đến Ban giám hiệu Trường THPT Thái Nguyên tỉnh Thái Nguyên và các đồng nghiệp đã tạo điều kiện, động viên, khích lệ tôi trong suốt quá trình thực nghiệm sư phạm cũng như quá trình nghiên cứu và hoàn thành luận văn.

Cuối cùng, tôi xin chân thành cảm ơn gia đình, bạn bè đã luôn ở bên giúp đỡ, động viên tôi trong quá trình nghiên cứu luận văn này.

Thái Nguyên, tháng 9 năm 2019

Tác giả

Đỗ Thu Trang

MỤC LỤC

Lời cam đoan	i
Lời cảm ơn	ii
Mục lục	iii
Danh mục các chữ viết tắt.....	iv
Danh mục các bảng.....	v
Danh mục các hình	vi
MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài	1
2. Mục đích nghiên cứu	3
3. Giả thuyết khoa học	3
4. Đối tượng nghiên cứu	3
5. Nhiệm vụ nghiên cứu.....	4
6. Phương pháp nghiên cứu	4
7. Đóng góp của đề tài	5
8. Cấu trúc luận văn.....	5
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN	6
1.1. Cơ sở lý luận.....	6
1.1.1. Tổng quan tình hình nghiên cứu về dạy học gắn với thực tiễn sản xuất kinh doanh tại địa phương	6
1.1.2. Khái niệm hoạt động sản xuất kinh doanh.....	8
1.1.3. Dạy học gắn với thực tiễn sản xuất kinh doanh tại địa phương	9
1.1.4. Giáo dục định hướng nghề nghiệp trong nhà trường phổ thông	10
1.1.5. Một số biện pháp tổ chức hoạt động dạy học Vật lí gắn với thực tiễn sản xuất kinh doanh tại địa phương góp phần giáo dục định hướng nghề nghiệp cho học sinh	12
1.1.6. Quy trình thiết kế và tổ chức hoạt động dạy học gắn với hoạt động sản xuất kinh doanh tại địa phương	14
1.2. Cơ sở thực tiễn	19
1.2.1. Tìm hiểu thực tiễn hoạt động sản xuất kinh doanh trên đại bàn tỉnh Thái Nguyên	19
1.2.2. Thực trạng việc dạy học môn Vật lí gắn với thực tế sản xuất kinh doanh tại tỉnh Thái Nguyên	20

KẾT LUẬN CHƯƠNG 1	23
Chương 2: THIẾT KẾ MỘT SỐ HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC VẬT LÝ 10 GẮN VỚI THỰC TIỄN SẢN XUẤT, KINH DOANH TẠI TỈNH THÁI NGUYÊN ...	24
2.1. Dạy học Vật lí 10 gắn với thực tế sản xuất, kinh doanh tại tỉnh Thái Nguyên	24
2.1.1. Cấu trúc môn Vật lí trong chương trình giáo dục phổ thông.....	24
2.1.2. Mối liên hệ của nội dung môn Vật lí cấp THPT với hoạt động sản xuất, kinh doanh	25
2.2. Thiết kế các hoạt động dạy học Vật lí gắn với thực tiễn sản xuất kinh doanh trên đại bàn tỉnh Thái Nguyên	28
2.2.1. Hoạt động dạy học chủ đề “Sự bay hơi. Độ ẩm không khí” gắn với hoạt động sản xuất kinh doanh chè trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên	28
2.2.2. Hoạt động dạy học chủ đề “Sự chuyển thể của vật rắn” gắn với hoạt động sản xuất kinh doanh thép trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên	58
KẾT LUẬN CHƯƠNG 2	59
Chương 3: THỰC NGHIỆM SƯ PHẠM	60
3.1. Mục đích của thực nghiệm sư phạm.....	60
3.2. Nhiệm vụ thực nghiệm sư phạm	60
3.3. Đối tượng thực nghiệm	60
3.4. Kế hoạch thực nghiệm sư phạm	60
3.5. Phương pháp thực nghiệm	63
3.5.1. Chọn mẫu thực nghiệm.....	63
3.5.2. Phương pháp kiểm tra và xử lý kết quả thực nghiệm	63
3.6. Những thuận lợi và khó khăn trong quá trình thực nghiệm sư phạm	64
3.6.1. Những thuận lợi trong thực nghiệm sư phạm.....	64
3.6.2. Những khó khăn trong quá trình thực nghiệm.....	64
3.7. Đánh giá kết quả thực nghiệm sư phạm	65
3.7.1. Đánh giá định tính.....	65
3.7.2. Đánh giá định lượng	72
KẾT LUẬN CHƯƠNG 3	75
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	77
TÀI LIỆU THAM KHẢO	80
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

CSSX	Cơ sở sản xuất
ĐHNN	Định hướng nghề nghiệp
GV	Giáo viên
HĐ	Hoạt động
HS	Học sinh
SGK	Sách giáo khoa
SXKD	Sản xuất kinh doanh
THCS	Trung học cơ sở
THPT	Trung học phổ thông

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1.	Sử dụng kiến thức vật lí trong một số ngành nghề ở tỉnh Thái Nguyên.....	20
Bảng 1.2.	GV đánh giá tầm quan trọng việc ứng dụng của Vật lí trong một số ngành nghề	21
Bảng 1.3.	Những khó khăn trong việc ứng dụng môn Vật lí trong một số ngành nghề trong dạy học Vật lí	21
Bảng 1.4.	Thái độ của HS đối với việc áp dụng kiến thức vật lí vào các ngành nghề....	22
Bảng 1.5.	Ý kiến của HS về lợi ích môn vật lí ứng dụng vào các ngành nghề.....	22
Bảng 2.1.	Nội dung kiến thức Vật lí 10 gắn với hoạt động sản xuất, kinh doanh.....	25
Bảng 2.2.	Quy trình sản xuất chè và các kiến thức Vật lí liên quan đến sự bay hơi và độ ẩm không khí.....	30
Bảng 2.3.	Quy trình sản xuất chè và các kiến thức Vật lí liên quan đã học.....	32
Bảng 2.4.	Các hoạt động dạy học	43
Bảng 2.5.	Bảng hướng dẫn đánh giá khả năng tìm hiểu hoạt động sản xuất, kinh doanh chè tại địa phương của học sinh.....	49
Bảng 2.6.	Bảng hướng dẫn đánh giá năng lực nhận thức của học sinh	52
Bảng 3.1.	Kết quả thống kê năng lực tìm hiểu hoạt động tại cơ sở sản xuất kinh doanh chè tại địa phương	72
Bảng 3.2.	Kết quả thống kê khả năng nhận thức của HS trong quá trình dạy học	73
Bảng 3.3.	Kết quả thống kê bài kiểm tra	74
Bảng 3.4.	Kết quả thống kê năng lực định hướng nghề nghiệp	74

DA`NH MỤC CÁC HÌNH

Hình 1.1.	Sơ đồ quy trình thiết kế và tổ chức hoạt động dạy học gắn với hoạt động sản xuất kinh doanh tại địa phương	15
Hình 1.2.	Sơ đồ giai đoạn chuẩn bị.....	16
Hình 1.3.	Sơ đồ giai đoạn xây dựng kế hoạch dạy học	17

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Giáo dục và Đào tạo đang phải đối mặt với những thách thức trong bối cảnh thị trường lao động và việc làm biến đổi nhanh chóng, khó lường. Đặc biệt dưới tác động của cuộc cách mạng khoa học kỹ thuật, đổi mới giáo dục và đào tạo là yếu tố quan trọng đảm bảo chất lượng nguồn nhân lực trong bối cảnh hội nhập quốc tế. Theo đó, để đáp ứng nhu cầu đào tạo nguồn nhân lực cho xã hội, một trong những hướng đổi mới giáo dục và đào tạo hiện nay là dạy học gắn với thực tiễn sản xuất kinh doanh tại địa phương.

Trong dạy học nói chung và dạy học Vật lí ở phổ thông nói riêng, những yêu cầu về đổi mới giáo dục và đào tạo theo hướng dạy học gắn với thực tiễn đã được nêu rõ trong Nghị quyết số 29-NQ/TW: “Các tổ/nhóm chuyên môn, giáo viên chủ động rà soát, tinh giảm nội dung dạy học phù hợp với chuẩn kiến thức, kỹ năng và thái độ của chương trình môn học; khuyến khích giáo viên thiết kế lại các tiết học trong sách giáo khoa thành các bài học theo chủ đề để tổ chức cho học sinh hoạt động học tích cực, tự lực chiếm lĩnh kiến thức và vận dụng vào thực tiễn; chú trọng lồng ghép giáo dục đạo đức và giá trị sống, rèn luyện kỹ năng sống, hiểu biết xã hội, thực hành pháp luật” và trong Chương trình giáo dục phổ thông môn Vật lí (tháng 1/2019): “Chương trình môn Vật lí coi trọng việc rèn luyện cho học sinh kỹ năng vận dụng tri thức Vật lí vào việc tìm hiểu và giải quyết ở mức độ nhất định một số vấn đề của thực tiễn, đáp ứng đòi hỏi của cuộc sống; vừa đảm bảo phát triển năng lực trên nền tảng những năng lực chung và năng lực tìm hiểu thế giới tự nhiên đã hình thành ở giai đoạn giáo dục cơ bản, vừa đáp ứng yêu cầu định hướng vào một số ngành nghề cụ thể”.

Để thực hiện đổi mới giáo dục và đào tạo, hiện nay các trường phổ thông trên cả nước đã thực hiện đa dạng hóa các hình thức tổ chức dạy học, chú ý các hoạt động trải nghiệm cho học sinh. Ngoài ra, các trường THPT còn đẩy mạnh công tác nghiên cứu khoa học đối với học sinh trung học; động viên học sinh trung học tích cực tham gia các cuộc thi nghiên cứu khoa học kỹ thuật theo Công văn số 3486/BGDĐT-GDTrH ngày 09/8/2017 của Bộ GDĐT và Công văn số 1258/SGDĐT-GDTrH ngày 14/8/2017 của sở GDĐT về việc hướng dẫn triển khai hoạt động nghiên cứu khoa học